

УДК 544.4 + 542.9 + 66.094.3.097

Любов ОПЕЙДА

ЗАКОНОМІРНОСТІ ОКИСНЕННЯ N-ГІДРОКСИФТАЛІМІДУ ПЕРМАНГНАТОМ КАЛІЮ У КИСЛОМУ СЕРЕДОВИЩІ

*Відділення фізико-хімії горючих копалин,
Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України,
бул. Наукова, 3а, 79053 Львів, Україна,
e-mail: opeida_l@yahoo.com*

Вивчена кінетика окиснення N-гідроксифталіміду (NHPI) перманганатом калію у водних розчинах методом спектрофотометрії. Показано, що N-гідроксифталімід у кислому середовищі є активним відновником і легко відновлює перманганат-іон до Mn^{2+} . Кінетика реакції при надлишку NHPI описується рівнянням першого порядку. Встановлено стехіометрію реакції. Запропоновано схему процесу, де ключовою частинкою в реакції окиснення є протонувана форма перманганат-іона.

Ключові слова: N-гідроксифталімід, фталімід-N-окисильний радикал, перманганат калію, кінетика, спектрофотометричний аналіз.

ВСТУП

Реакції окиснення відіграють важливу роль у сучасному крупнотонажному хімічному виробництві. Вони є важливими у процесах тонкої хімічної технології, надаючи необхідної функціональності вихідним субстратам [1, 2]. Пряме аеробне окиснення доступних і дешевих субстратів у відповідні кисневмісні сполуки дозволяє отримати важливі проміжні продукти для виробництва спеціальних хімікатів, що мають високу економічну цінність: продуктів тонкого органічного синтезу, агрохімікатів, фармацевтичних препаратів та речовин для парфумерної промисловості [3, 4].

Слід відзначити ефективність у процесах окиснення органічних субстратів молекулярним киснем, відкритого у середині 1990-х р. органокаталізатора N-гідроксифталіміду [5,6]. Виявлено, що ефективність NHPI сильно зростає у системах, які містять солі перехідних металів, а саме великий синергетичний каталітичний ефект солей металів змінної валентності, в тому числі і марганцю різного ступеня окиснення, у радикально-ланцюгових реакціях окиснення молекулярним киснем [6, 7, 8].

Інтерес до окиснення перманганатом калію ($KMnO_4$) підтримується тим, що процеси за його участі все ще знаходять використання в синтезі, аналізі [9, 10] та окисненні різних поллютантів [11]. Сам $KMnO_4$ є доступним реактивом, а процеси глибокого окиснення органічних сполук з його використанням визнані екологічно не шкідливими, зокрема MnO_2 , що утворюється, може повторно перероблятися.

Нині зріс науковий інтерес до вивчення дії каталітичних систем на основі NHPI та солей мангану у водному середовищі, щоб зробити ці каталізатори більш ефективними і селективними по відношенню до клітин-мішеней, що може відкрити можливість розробки нових, заснованих на каталізі NHPI, стратегій конструювання хімічних протипухлинних речовин [12]. Вважаються також перспективними процеси окиснення природної сировини, каталізовані системами NHPI – сіль перехідного металу, що проводяться у водній фазі [13, 14].

Метою даної роботи є вивчення впливу кислотності на окиснення перманганатом калію N-гідроксифталіміду у водних розчинах при 298 К.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

При проведенні експериментів використовували реактиви фірми Merk. Бідистильовану воду фірми Lab Scan, яку використовували для приготування розчинів, кип'ятили. Кисле середовище створювали додаванням хлорної кислоти (HClO₄). Приготовані водні розчини перманганату калію тестували за допомогою методу [16]. За кінетикою реакції сліdkували по витрачання перманганат-йонів (MnO₄⁻), визначаючи фотоколориметрично зміну оптичної густини (D) смуги з довжиною хвилі (λ) 540 нм у кварцевих кюветах завтовшки 10 мм. Спектри поглинання записували на спектрофотометрі Shimadzu UV-1650 PC. Дослідження проводили в області величин концентрацій, де не спостерігалось відхилень від закону Ламберта-Бера.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Одержані дані показують, що N-гідроксифталімід у реакції з перманганатом калію, одним з найбільш сильних оксидантів, легко окиснюється у водних розчинах, а вид кінетичних кривих залежить від pH середовища.

У нейтральному середовищі спостерігається різке падіння концентрації перманганат-йонів на початковій стадії реакції. У подальшому ж розчин повільно світлішає (до світло-бежового) протягом достатньо довгого проміжку часу, а потім він знебарвлюється і випадає коричневий осад, характерний для MnO₂ [15].

У роботі [15] показано, що в умовах нейтрального водного середовища реакція між NHPI та KMnO₄ є набором послідовних стадій реакцій окиснення-відновлення, в який можуть бути залучені як первинні продукти окиснення N-гідроксифталіміду (нитрозилфталат і фталімід-N-оксильний радикал), так і продукти відновлення перманганату (MnO₂ та Mn⁺²).

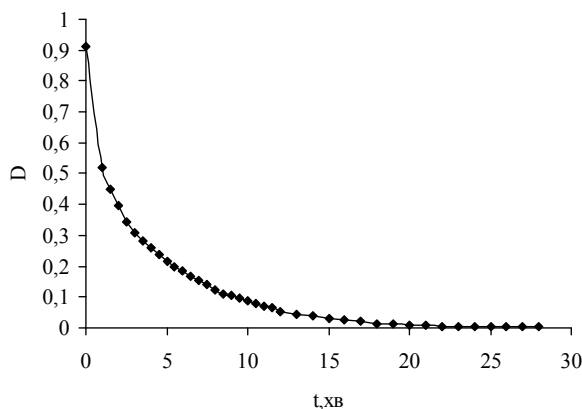
Простіший вигляд мають кінетичні криві, які описують взаємодію NHPI з KMnO₄ у кислих водних розчинах. Кінетична крива такої реакції показана на рис. 1. Упродовж усього процесу відбувається швидке падіння оптичної густини (D), що відповідає йонам перманганату – MnO₄⁻, яке приводить до повного знебарвлення розчину.

Слід відмітити, що відрізок кривої (1 – 20 хв), який описує плавне падіння, практично до нуля, оптичної густини при довжині хвилі 540 нм (D₅₄₀), що відповідає максимуму поглинання йонами перманганату, добре (R² = 0,996) спрямляється в координатах log D – t. (рис. 2, пряма 3).

Більш детальне уявлення про перебіг реакції можна отримати сліdkуючи за зміною загального спектру поглинання в ході реакції, записаного в діапазоні 240 – 600 нм, який містить смуги поглинання як KMnO₄, так і NHPI (рис. 3).

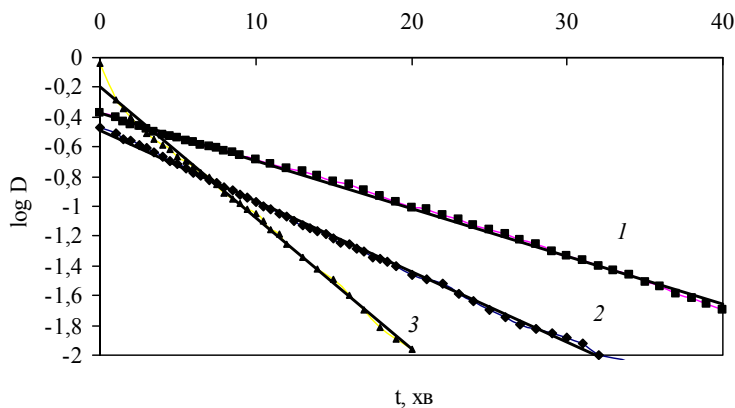
Зі спектрів, одержаних під час реакції N-гідроксифталіміду з KMnO₄ у кислих водних розчинах видно, що перманганат-йони поглинають в області 507 – 545 нм і

інтенсивність характерних смуг у цій області довжин хвиль поступово зменшується з часом, до нуля – до кінця реакції (спектр 7). Смуга 301 нм, що відповідає NHPI, також зменшується в процесі протікання даної реакції.

Рис. 1. Зміна оптичної густини (D) водного розчину (pH = 3) з часом у реакції KMnO_4 з NHPI ($\lambda = 540$ нм, $l = 10$ мм). $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 5 \cdot 10^{-4}$ моль/л.

Fig. 1. The change of the optical density (D) of aqueous solution (pH = 3) over time in the reaction of KMnO_4 with NHPI ($\lambda = 540$ nm, $l = 10$ mm) $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 5 \cdot 10^{-4}$ mol/l.

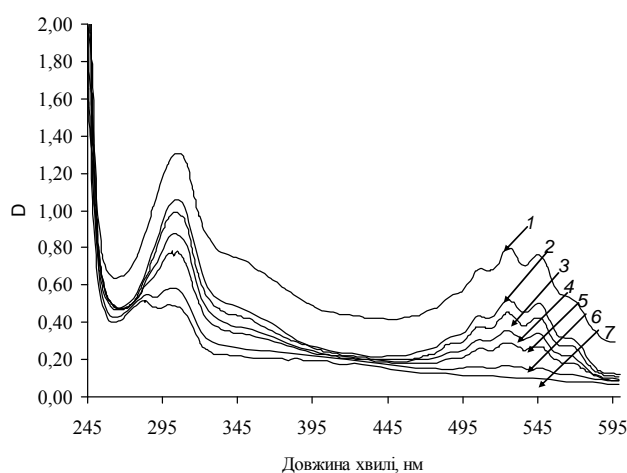
Рис. 2. Напівлогарифмічна анаморфоза залежностей «log D – t» кінетичних кривих реакції NHPI з KMnO_4 (pH = 3). 1 – $[\text{KMnO}_4] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ моль/л, $[\text{NHPI}] = 5,0 \cdot 10^{-4}$ моль/л; 2 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ моль/л; 3 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 5,0 \cdot 10^{-4}$ моль/л.

Fig. 2. Semi-logarithmic anamorphosis "log D – t" of the kinetic curves of the NHPI reaction with KMnO_4 (pH = 3): 1 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ mol/l; 2 – $[\text{KMnO}_4] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ mol/l, $[\text{NHPI}] = 5,0 \cdot 10^{-4}$ mol/l; 3 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 5,0 \cdot 10^{-4}$ mol/l.

Слід відмітити синхронну зміну оптичних густин, що відповідають обом реагентам у ході реакції.

Представлені на рис. 4 дані, одержані в результаті використання змін оптичної густини для довжин хвиль 303,5 нм (NHPI) та 525,0 нм (KMnO₄) з часом перебігу реакції, показують, що залежність між D_{303,5} та D_{525,0} має лінійний характер (R² = 0,987), а сама залежність добре описується рівнянням:

$$D_{303,5} = 1,10 D_{525} + 0,46. \quad (1)$$

Рис. 3. Спектри поглинання, одержані при окисненні NHPI перманганатом калію у воді (рН = 3). [KMnO₄] = [NHPI] = 2,5 · 10⁻⁴ моль/л. Спектр 1 – початок реакції; 2 – через 1,5 хв; 3 – через 4,5 хв; 4 – через 8,5 хв; 5 – через 15,5 хв; 6 – через 38,5 хв; 7 – закінчення реакції.

Fig. 3. Absorption spectra obtained at oxidation of NHPI with potassium permanganate in water (рН = 3) [KMnO₄] = [NHPI] = 2,5 · 10⁻⁴ mol/l. Spectrum 1 – the beginning of the reaction; 2 – in 1,5 min; 3 – 4,5 min; 4 – 8,5 min; 5 – 15,5 min; 6 – 38,5 min; 7 – the end of the reaction.

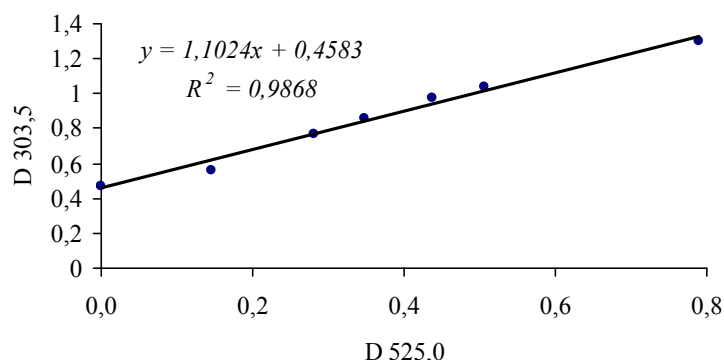
Виміряні в наших умовах коефіцієнти екстинції (ε) складають для N-гідрокси-фталіміду (при 303,5 нм) 414 моль⁻¹ см⁻¹), перманганату калію (при 525 нм) 256 моль⁻¹ см⁻¹ та при 303,5 нм ε₁ = 246 моль⁻¹ см⁻¹. Враховуючи, що оптична густина при 303,5 нм є сумою оптичних густин поглинання NHPI та KMnO₄, можна оцінити стехіометрію реакції – кількості молей KMnO₄ витрачених на моль NHPI. Так як

$$D_{\text{NHPI}} = (1 - \varepsilon_1 / \varepsilon_{\text{NHPI}}) D_{303,5}, \quad (2)$$

D_{303,5}/D_{KMnO₄} = 1,10, то співвідношення зміни концентрацій в ході реакції складе

$$[\text{NHPI}] / [\text{KMnO}_4] = 1,14.$$

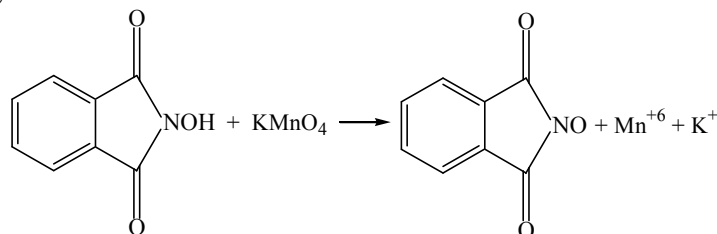
У кислому середовищі Mn⁺⁷ здатен відновлюватись в залежності від умов проведення реакції та реакційної здатності відновника до Mn⁺⁶, Mn⁺⁵, Mn⁺⁴, Mn⁺³, Mn⁺². Важливо встановити по якому з реакційних центрів окиснюється N-гідрокси-фталімід: по O, N або C. Окиснення NHPI перманганатом у кожному з випадків буде описуватися набором різних стехіометричних рівнянь, вибір між якими не завжди простий.

Рис. 4. Взаємозв'язок між змінами $D_{525,0}$ та $D_{303,5}$ у ході реакції NHPI з KMnO_4 .
 $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ моль/л.

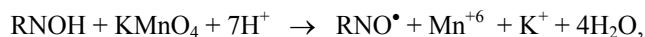
Fig. 4. The relationship between changes in $D_{525,0}$ and $D_{303,5}$ during the NHPI reaction with KMnO_4 . $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ mol/l.

Відомо [13, 17, 18], що при взаємодії йонів металів змінної валентності з NHPI утворюються радикали PINO. Найпростішою схемою реакції у випадку одноелектронного окиснення NHPI по OH групі з O^{-2} (OH) $\rightarrow$ O^{-1} (у радикалі PINO), буде наступна:

Однак лише під кінець протікання реакції між NHPI та KMnO_4 (на 60-й хв.) був зафіксований невеликий пік в області довжини хвилі 382 нм, характерний для фталімід-N-оксильного радикала, який свідчить про те, що якщо радикал і є присутній, то лише у слідових кількостях. До цього часу на спектрі повністю відсутні смуги, характерні для перманганат-йонів. Спостерігається дуже слаба смуга в області довжини хвилі 301 нм, яка відноситься до N-гідроксифталімиду.

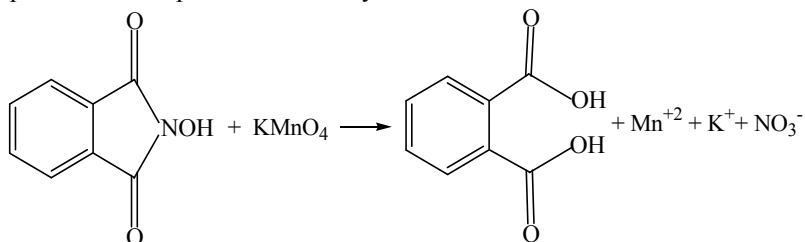
Можна припустити відновлення $\text{Mn}^{+7} \rightarrow \text{Mn}^{+6}$ при відриві атома Н від NHPI (RNOH) з утворенням радикала PINO ($\text{RNO}^\bullet$). Стехіометричне рівняння буде мати вигляд:

але стехіометрія реакції не буде близькою до одержаної експериментально. Відсутність смуги в області 610 нм, яка відповідає Mn^{+6} [19] дозволяє зробити висновок, що в продуктах немає Mn^{+6} . Відомо, що йони Mn^{+4} поглинають в області 400 – 450 нм. Однак, як видно з рис. 4, у спектрі відсутні характерні смуги в цій області

довжин хвиль. Отже, MnO_2 не є продуктом реакції. Крім того, оскільки в спектрах не спостерігається збільшення та зменшення поглинання при 418 нм, можна зробити висновок, що йони Mn^{+4} не виступають в якості можливого окислювального агента.

Одержані дані добре пояснює наступна схема:

Тут Mn^{+7} відновлюється до Mn^{+2} , а азот N^{-1} окислюється до N^{+5} і стехіометричне рівняння в цьому випадку має вигляд:

де на окиснення 1 моля NHPI витрачається 1,2 моль $KMnO_4$.

Цікавим є факт випрямлення кінетичних кривих зменшення величин оптичної густини в напівлогарифмічних координатах на всьому протязі протікання процесу, що свідчить про опис кінетики витрачання перманганат-йонів рівнянням першого порядку при різних співвідношеннях початкових концентрацій реагентів, особливо у випадку, коли вони однакові або співвідношення концентрацій відрізняється від одиниці всього в два-три рази (рис. 2):

$$\log D = -kt + b, \quad (3)$$

де k – константа швидкості реакції, b – емпірична постійна.

Таблиця

Параметри рівняння (3) для різних початкових концентрацій реагентів у реакції NHPI з $KMnO_4$ (k – константа швидкості реакції, b – емпірична постійна, R^2 – коефіцієнт детермінації)

Table

Parameters of equation (3) for different initial concentrations of reagents in the NHPI reaction with $KMnO_4$ (k – the rate constant of the reaction; b – the empirical constant; R^2 – the determination coefficient)

№	$[KMnO_4]$, моль/л	$[NHPI]$, моль/л	k , 1/с	b	R^2
1	0,00025	0,00025	0,00123	-0,368	0,998
2	0,00025	0,00050	0,00180	-0,488	0,999
3	0,00025	0,00075	0,00169	-0,442	0,995
4	0,00050	0,00050	0,00341	-0,203	0,998

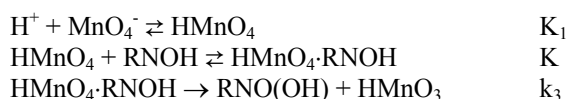
Слід відмітити, що для дослідів 2 і 3 (див. таблицю) одержано практично ідентичні кінетичні криві.

Наведені в таблиці дані (досліди 1 – 3) свідчать про те, що при збереженні постійної концентрації перманганату, величина k перестає залежати від концентрації NHPI. Порівняння ж результатів дослідів 2 і 4 показує, що при збільшенні концентрації $KMnO_4$ вдвічі, в стільки ж разів збільшується і величина k , тобто.

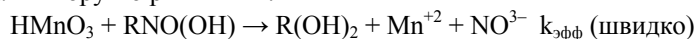
Швидкість витрачання перманганат-йонів зростає пропорційно збільшенню їх концентрації.

Загалом, незважаючи на інтенсивне дослідження реакцій окиснення перманганатом, їх механізм залишається недостатньо вивченим. Передбачувані схеми реакцій відомі лише для декількох речовин [20].

У нашому випадку така кінетика може бути пояснена схемою з наявністю бімолекулярних рівноважних стадій перед утворенням проміжного комплексу перманганату з NHPI, розпад якого приводить до утворення продуктів окиснення в лімітуючій стадії:

Потім відбувається швидка взаємодія проміжного продукту з HMnO_3 , яку можна загалом представити брутто рівнянням:

Тоді рівняння для швидкості реакції запишеться:

$$-\frac{d[\text{MnO}_4^-]}{dt} = \frac{k_{\text{эфф}} K_1 K_2 [\text{H}^+] [\text{RNOH}] [\text{MnO}_4^-]}{1 + K_2 [\text{RNOH}]} \quad (4)$$

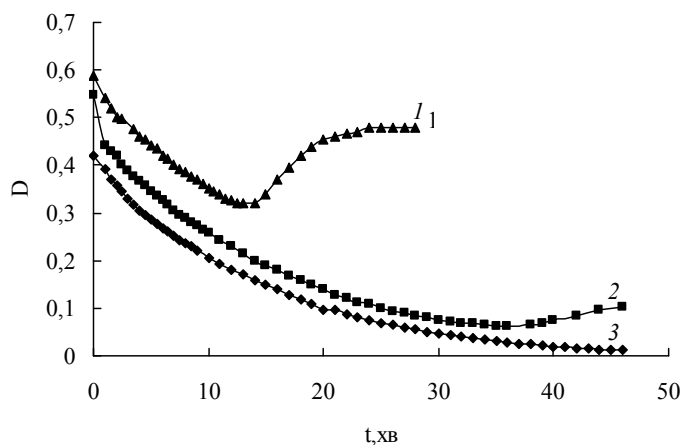
Якщо $K_2 [\text{RNOH}] \gg 1$ і $[\text{H}^+] = \text{const}$, а також взявши до уваги високу константу швидкості $k_{\text{эфф}}$, отриманий вираз набере вигляду рівняння першого порядку з ефективною константою швидкості витрачання перманганат-йонів (k_d):

$$k_d = A k_{\text{эфф}} K_1 [\text{H}^+], \quad (5)$$

де коефіцієнт A враховує загальну стехіометрію реакції.

Складнішою і дещо незвичною є кінетика зміни D у випадку надлишку KMnO_4 по відношенню до NHPI. Тут спостерігаємо падіння величини D , що відповідає області поглинання перманганат-йонів, на початковій стадії реакції, причому швидкість падіння пропорційна надлишку KMnO_4 у реакційній суміші і її забарвлення змінюється з фіолетового на світло-рожеве. Потім замість подальшого знебарвлення розчину, як у випадку рівних концентрацій реагентів, він набуває коричневатого відтінку з одночасним монотонним підвищенням оптичної густини (рис. 5).

Можна припустити, що в достатньо кислому середовищі окиснення супроводжується переходом йона MnO_4^- в Mn^{+2} у випадку рівності концентрацій реагентів або надлишку відновника по відношенню до перманганату калію і цим пояснюється знебарвлення реакційної суміші при взаємодії N -гідроксифталіміду з KMnO_4 . У разі надлишку KMnO_4 у системі, порівняно з NHPI, частина йонів перманганату, що не прореагувала, ймовірно, реагує з Mn^{+2} з утворенням MnO_2 , що і приводить до появи коричневого забарвлення розчинів (MnO_2 забарвлений у буро-коричневий колір). Дуже широка смуга поглинання MnO_2 з максимумом в області 380 – 400 нм має порівняно великий коефіцієнт екстинції і в області поглинання йонами перманганату. Окиснення ж йонів з проміжним ступенем окиснення йонами Mn^{+7} у наших умовах є порівняно повільним процесом, що і призводить до деякого запізнення підвищення поглинання в області 540 нм.

Рис. 5. Зміна оптичної густини водного розчину (pH = 3) з часом у реакції KMnO_4 з NHPI на довжині хвилі, що відповідає поглинанню йонів перманганату ($\lambda = 540$ нм, $l = 10$ мм).

1 – $[\text{KMnO}_4] = 3,75 \cdot 10^{-4}$ моль/л, $[\text{NHPI}] = 1,25 \cdot 10^{-4}$ моль/л;
 2 – $[\text{KMnO}_4] = 3,33 \cdot 10^{-4}$ моль/л, $[\text{NHPI}] = 1,66 \cdot 10^{-4}$ моль/л;
 3 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ моль/л.

Fig. 5. The changes of the optical density of aqueous solution (pH = 3) over time in the reaction of KMnO_4 with NHPI at the wavelength corresponding to the absorption of permanganate ions ($\lambda = 540$ nm, $l = 10$ mm): 1 – $[\text{KMnO}_4] = 3,75 \cdot 10^{-4}$ mol/l, $[\text{NHPI}] = 1,25 \cdot 10^{-4}$ mol/l;
 2 – $[\text{KMnO}_4] = 3,33 \cdot 10^{-4}$ mol/l, $[\text{NHPI}] = 1,66 \cdot 10^{-4}$ mol/l;
 3 – $[\text{KMnO}_4] = [\text{NHPI}] = 2,5 \cdot 10^{-4}$ mol/l.

ВИСНОВКИ

Показано, що N-гідроксифталімід у реакції з перманганатом калію є дуже активним відновником, який відносно легко окиснюється. У тому випадку, якщо концентрація NHPI перевищує концентрацію KMnO_4 , кінетика реакції є простою і описується рівнянням реакції першого порядку. Однак характер кінетичних кривих залежить від того, чи є середовище нейтральним або кислим, а також від співвідношення реагентів, що може бути пояснено різними глибинами окиснення N-гідроксифталіміду і відновлення перманганату за участі різних форм окисненого NHPI та відновленого KMnO_4 , що приводить до багатостадійності процесу і суттєво ускладнює його кінетику. Запропоновано схему реакції, де основною частинкою в окисненні NHPI є протонувана форма перманганат-йона.

Автор вдячний Корженевській Н. Г. за допомогу в запису УФ-спектрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bäckvall J. E., Trost B. M., Fleming I., Ley S. V. Modern oxidation methods // John Wiley & Sons. 2011. – 481 p.

2. *Trost B. M., Fleming I., Ley S. V.* Comprehensive Organic Synthesis // Pergamon, Oxford. – 1991. – Vol. 7. – P. 251–289.
3. *Dugger R. W., Ragan J. A., Ripin D. H. B.* Survey of GMP Bulk Reactions Run in a Research Facility between 1985 and 2002 // *Org. Process Res. Dev.* – 2005. – Vol. 9, No 3. – P. 253 – 258.
4. *Carey J. S., Laffan D., Thomson C., Williams M. T.* Analysis of the reactions used for the preparation of drug candidate molecules // *Org. Biomol.Chem.* – 2006. – Vol. 4. – P.2337 – 2347.
5. *Ishii Y., Nakayama K., Takeno M. et. al.* Novel Catalysis by N-Hydroxyphthalimide in the Oxidation of Organic Substrates by Molecular Oxygen // *J. Org. Chem.* – 1995. – Vol. 60, No 13. – P. 3934 – 3935.
6. *Ishii Y., Sakaguchi S., Iwahama T.* Innovation of Hydrocarbon Oxidation with Molecular Oxygen and Related Reactions // *Adv. Synth. Catal.* – 2001. – Vol. 343, No 5. – P. 393 – 427.
7. *Habibi D., Faraji A. R., Arshadi M. et al.* Manganese nanocatalyst and N-hydroxyphthalimide as an efficient catalytic system for selective oxidation of ethylbenzene, cyclohexene and oximes under aero // *J. Molec. Cat. A: Chemical.* - 2014. – Vol. 382. – P. 41 – 54.
8. *Punniyamurthy T., Velusamy S., Iqbal J.* Recent Advances in Transition Metal Catalyzed Oxidation of Organic Substrates with Molecular Oxygen // *Chem. Rev.* – 2005. – Vol.105. – P. 2329 – 2363.
9. *Dash S., Patel S., Mishra B. K.* Oxidation by permanganate: synthetic and mechanist // *Tetrahedron.* – 2009. – Vol. 65. – P. 707 – 739.
10. *Sivakumar P., Meenakshi S., Govindan P. et. al.* Spectrophotometric Determination of Hydroxyurea and Stability in Nitric Acid Medium // *International Journal of Nuclear Energy Science and Engineering.* – 2013, – Vol. 3, No 2. – P. 27 – 31.
11. *Guan X., He D., Ma J., Chen G.* Application of permanganate in the oxidation of micro-pollutants: a mini review // *Front. Environ. Sci. Engin.* – 2010, – Vol. 4, No 4. – P. 405 – 413.
12. *Melone L., Tarsini P., Candiani G., Punta C.* N-Hydroxyphthalimide catalysts as bioactive pro-oxidants // *RSC Advances.* – 2016. – Vol. 6, No. 26. – P. 21749 – 21755.
13. *Coseri S.* Phthalimide-N-oxyl (PINO) Radical, a Powerful Catalytic Agent: Its Generation and Versatility Towards Various Organic Substrates // *Catalysis Reviews.* – 2009. – Vol. 51. – P. 218 – 292.
14. *Coseri, S., Biliuta G., Zemljič L. F. et.al.* One-shot carboxylation of microcrystalline cellulose in the presence of nitroxyl radicals and sodium periodate // *RSC Advances.* – 2015. – Vol. 5, No. 104. – P. 85889 – 85897.
15. *Опейда Л. И., Матвиенко А. Г., Симонов М. А.* Окисление N-гидроксифталимида перманганатом калия в нейтральной среде // *Наукові праці Донецького національного технічного університету* – 2014. – Серія: Хімія і хім. технологія, № 2 (23). – С. 104 – 109.
16. *Крешков А.П.* Основы аналитической химии. М.: Химия, 1971. – 458с.
17. *Recupero F., Punta C.* Free Radical Functionalization of Organic Compounds Catalyzed by N-Hydroxyphthalimide // *Chem. Rev.* – 2007. – Vol. 107. – P. 3800 – 3842.
18. *Sheldon R. A., Arends I. W.C.E.* Catalytic oxidations mediated by metal ions and nitroxyl radicals // *Journal of Molecular Catalysis A: Chemical.* – 2006. – Vol. 251. – P. 200 – 214.
19. *Trimm H. H.* Analytical Chemistry: Methods and Applications. Apple Academic Press, 2011. – 380 p.
20. *Sharma V. K., Rokita S. E.* Oxidation of Amino Acids, Peptides and Proteins: Kinetics and Mechanism. Weinheim: WILEY-VCH Verlag, 2013. – 420 p.

SUMMARY

Lubov OPEIDA

**THE REGULARITIES OF OXIDATION OF N-HYDROXYPHthalIMIDE
WITH POTASSIUM PERMANGANATE IN ACIDIC MEDIUM**

*L. M. Lytvynenko Institute of Physical Organic Chemistry and Coal Chemistry
of National Academy of Sciences of Ukraine
Naukova Str., 3a, 79053 Lviv, Ukraine
e-mail: opeida_l@yahoo.com*

The kinetics of oxidation of N-hydroxyphthalimide (NHPI) with potassium permanganate in aqueous solutions by spectrophotometry was investigated. It was shown that N hydroxyphthalimide is active reducing agent that easily reduces permanganate ion in acid medium to Mn^{2+} . Kinetics of reactions in excess of NHPI is described by the first order equation. Reaction stoichiometry was established. It was proposed the scheme of the process where a key species of the oxidation reaction is protonated form of permanganate ions.

Keywords: N-hydroxyphthalimide, ftalimid-N-oksylny radical, potassium permanganate, kinetics, spectrophotometric analysis.

Стаття надійшла 16.05.2017.
Після доопрацювання 10.08.2017.
Прийнята до друку 20.08.2017.